

GOEDE RAAD VOOR DE NIEUWE RAAD

Lessen uit de raadsperiode 2022-2026
OVERDRACHT AAN DE NIEUWE GEMEENTERAAD
VAN HEEZE-LEENDE

Voorwoord

Voor u ligt het rapport *“Overdracht aan de nieuwe gemeenteraad van Heeze-Leende”* van de Rekenkamer A2-gemeenten.

De overgang naar een nieuwe raadsperiode is een belangrijk moment voor reflectie. Niet alleen om terug te kijken op wat is bereikt, maar vooral om te leren van ervaringen en deze te benutten voor de toekomst. Dit rapport heeft als doel om die lessen zichtbaar en bruikbaar te maken voor de nieuwe gemeenteraad.

In dit onderzoek zijn de ervaringen van raadsleden uit de periode 2022–2026 centraal gesteld. Hun inzichten geven een waardevol beeld van het functioneren van de raad in de praktijk. Daarbij is nadrukkelijk gekeken naar de werkwijze van de raad, de rolopvatting en de ondersteuning.

De Rekenkamer heeft ervoor gekozen om dit onderzoek toekomstgericht in te steken. Het gaat niet om het beoordelen van politieke keuzes, maar om het versterken van het functioneren van de raad als bestuursorgaan.

Wij danken alle raadsleden die hebben bijgedragen aan dit onderzoek voor hun openheid en reflectie. Hun bereidheid om ervaringen te delen vormt de basis van dit rapport.

Wij hopen dat dit rapport bijdraagt aan een goede start van de nieuwe gemeenteraad en aan een verdere versterking van het raadswerk in Heeze-Leende.

Inhoud

Voorwoord	1
Managementsamenvatting.....	4
1. Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Doelstelling.....	6
1.3 Onderzoek aanpak	6
2. Kernbeeld van de raadsperiode	7
3. Bestuurscultuur en politieke dynamiek	8
3.1 Raadsprogramma en politieke verhoudingen.....	8
3.2 Politieke scherpste en debat	9
3.3 Samenwerking en onderstroom	9
4. Werkwijze en vergaderstructuur	10
5. Rolopvatting en functioneren van raadsleden	11
6. Informatievoorziening en ondersteuning.....	12
7. Inwerken en ontwikkeling van raadsleden.....	13
8. Conclusies.....	14
8.1 Een sterke relatiecultuur, maar beperkte sturingskracht.....	14
8.2 Een gebrek aan prioritering leidt tot versnippering	14
8.3 Het politieke gesprek is onvoldoende ingebed in het proces	15
8.4 Informatievoorziening ondersteunt de raad onvoldoende in zijn rol	15
8.5 Rolopvatting is onvoldoende expliciet, met name bij nieuwe raadsleden.....	16
8.6 De raad benut zijn instrumenten en positie nog onvoldoende	16
8.7 Inwerken en ontwikkeling van raadsleden vragen om versterking	16
9. Aanbevelingen	17
9.1 Versterk focus en prioritering.....	17
9.2 Organiseer het politieke gesprek eerder in het proces	17
9.3 Versterk de kaderstellende rol	18
9.4 Verbeter de vindbaarheid en bruikbaarheid van informatie.....	18
9.5 Investeer in inwerken en ontwikkeling van raadsleden	19
9.6 Maak expliciete afspraken over bestuurscultuur en debat.....	19
9.7 Versterk de ondersteuning van de raad	20

Nawoord	21
Bijlagen	22
Bijlage 1 – Onderzoeksopzet en methodiek.....	22
Bijlage 2 – Interviewleidraad	25
Bijlage 3 – geanonimiseerde interviews	27

Managementsamenvatting

De gemeenteraad van Heeze-Leende kan terugkijken op een raadsperiode die in belangrijke mate werd gekenmerkt door verbeterde onderlinge verhoudingen. Raadsleden ervaren de samenwerking als respectvol en constructief. In vergelijking met eerdere perioden is sprake van meer stabiliteit en minder nadruk op tegenstellingen tussen coalitie en oppositie. Het werken met een raadsprogramma heeft hier voor een belangrijk deel aan bijgedragen.

Tegelijkertijd laten de interviews een meer gelaagd beeld zien. Naast waardering voor de samenwerking en gezamenlijke werkwijze, ervaren raadsleden breed dat het tempo van besluitvorming en uitvoering achterblijft bij de ambities. Dossiers blijven langdurig liggen en de vertaling van plannen naar concrete resultaten wordt als beperkt ervaren. Deze ervaren traagheid vormt voor veel raadsleden een van de belangrijkste frustraties in de afgelopen raadsperiode.

De kern van deze raadsperiode kan daarmee worden getypeerd als een combinatie van sterke samenwerking en ervaren beperkingen in sturing en voortgang.

Binnen de raad bestaan verschillende opvattingen over de rol van het raadsprogramma. Een groot deel van de raadsleden is positief en ziet het als een waardevol instrument voor gezamenlijke richting en samenwerking. Tegelijkertijd is er ook een kritische stroming die aangeeft dat het raadsprogramma kan bijdragen aan minder politieke scherpte, minder expliciete keuzes en een gebrek aan duidelijke prioritering. Deze verschillende ervaringen maken duidelijk dat het niet zozeer gaat om de keuze vóór of tegen een raadsprogramma, maar om de wijze waarop het wordt vormgegeven en gebruikt.

Naast deze verschillen in opvatting komt uit de interviews een aantal breed gedeelde aandachtspunten naar voren.

- In de eerste plaats ontbreekt het volgens veel raadsleden aan scherpe prioritering. De raad werkt met een brede agenda, waarbij niet altijd duidelijk is welke onderwerpen voorrang hebben. Dit leidt tot versnippering van aandacht en maakt het lastiger om zichtbare voortgang te realiseren.
- In de tweede plaats wordt het politieke gesprek als onvoldoende vroeg in het proces georganiseerd ervaren. De huidige werkwijze, waarin de voorbereidende fase vooral technisch wordt ingevuld, zorgt ervoor dat inhoudelijke en politieke afwegingen vaak pas in een laat stadium plaatsvinden. Dit leidt tot herhaling van discussies en een minder efficiënte besluitvorming.
- In de derde plaats sluit de informatievoorziening niet altijd goed aan bij de behoeften van de raad. Raadsstukken worden regelmatig als omvangrijk en weinig toegankelijk ervaren. De kern van voorstellen is niet altijd direct duidelijk en keuzemogelijkheden worden onvoldoende expliciet gemaakt. Hierdoor kost het raadsleden veel tijd om tot de essentie te komen en wordt het maken van afgewogen keuzes bemoeilijkt.

Daarnaast blijkt dat de rolopvatting van raadsleden, met name bij nieuwe raadsleden, niet altijd expliciet is. Veel raadsleden geven aan dat zij hun rol gaandeweg hebben moeten ontdekken, terwijl gerichte begeleiding daarbij beperkt aanwezig was. Dit leidt tot verschillen in invulling van het raadslidmaatschap en tot onzekerheid in de beginfase.

Onder de positieve samenwerking wordt bovendien door een deel van de raadsleden een onderstroom ervaren. Verschillen in opvatting en werkwijze worden niet altijd uitgesproken en een deel van het gesprek vindt plaats buiten de formele vergaderstructuren. Dit kan leiden tot onduidelijkheid en een ongelijke informatiepositie.

De bevindingen uit het onderzoek laten zien dat veel van de ervaren knelpunten samenhangen met de inrichting van het raadswerk zelf: de wijze van vergaderen, de organisatie van het politieke proces, de informatievoorziening en de ondersteuning van raadsleden.

Voor de nieuwe raad ligt de opgave daarom in het verder ontwikkelen van de bestaande werkwijze, met aandacht voor:

- het aanbrengen van scherpere prioritering binnen de raadsagenda;
- het eerder en explicieter organiseren van het politieke gesprek;
- het verbeteren van de kwaliteit en bruikbaarheid van informatie;
- het versterken van rolverheldering en begeleiding, met name voor nieuwe raadsleden.

Tegenover de gesignaleerde knelpunten staat een stevige basis voor de toekomst. De raad beschikt over betrokken en gemotiveerde raadsleden, een griffie in ontwikkeling en een bestuurscultuur waarin samenwerking, reflectie en verbetering centraal staan.

De opgave voor de nieuwe raad ligt daarom niet in het fundamenteel veranderen van de werkwijze, maar in het versterken van scherpere, focus en sturingskracht binnen de bestaande structuur. Dit vraagt om expliciete prioritering, een duidelijkere invulling van de kaderstellende rol en een bewuste organisatie van het politieke proces.

De overgang naar een nieuwe raadsperiode biedt daarmee een kans om deze basis verder te benutten en de effectiviteit van het raadswerk zichtbaar te vergroten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 treedt in de gemeente Heeze-Leende een nieuwe gemeenteraad aan. De overgang naar een nieuwe raadsperiode vormt een belangrijk moment om stil te staan bij de ervaringen uit de afgelopen jaren en deze te vertalen naar lessen voor de toekomst.

De context waarin het raadswerk plaatsvindt is de afgelopen jaren verder complexer geworden. Raadsleden opereren in een omgeving waarin de hoeveelheid informatie toeneemt, regionale samenwerkingsverbanden een steeds grotere rol spelen en de tijdsbelasting van het raadslidmaatschap groeit. Deze ontwikkelingen stellen hogere eisen aan de manier waarop de raad zijn taken invult en organiseert.

Eerdere onderzoeken laten zien dat een bewuste overdracht van ervaringen en lessen bijdraagt aan een effectievere start van nieuwe raadsleden en een sterker functionerende raad als geheel.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om de ervaringen van raadsleden uit de periode 2022–2026 te verzamelen, te analyseren en te vertalen naar concrete lessen voor de nieuwe gemeenteraad van Heeze-Leende.

Het onderzoek richt zich op het functioneren van de raad, de werkwijze, de rolopvatting en de ondersteuning. Daarbij staat niet het beoordelen van politieke keuzes centraal, maar het versterken van het functioneren van de raad als bestuursorgaan.

1.3 Onderzoek aanpak

De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld door middel van interviews met (voormalige) raadsleden en fractievertegenwoordigers.

De interviews zijn afgenomen door:

- Isabel Plessius, lid van de Rekenkamer
- Joyce le Comte, ambtelijke ondersteuning vanuit de griffie

Van de zeventien raadsleden:

- zijn vijftien interviews fysiek afgenomen;
- heeft één raadslid schriftelijk gereageerd;
- heeft één raadslid niet deelgenomen aan het onderzoek.

De opbrengsten uit de interviews zijn geanalyseerd op terugkerende patronen, overeenkomsten en verschillen. Waar relevant zijn citaten gebruikt om bevindingen te illustreren.

2. Kernbeeld van de raadsperiode

Wanneer de ervaringen van raadsleden in samenhang worden beschouwd, ontstaat een gelaagd en consistent beeld van de raadsperiode 2022–2026. Op het eerste gezicht wordt deze periode gekenmerkt door rust, stabiliteit en verbeterde onderlinge verhoudingen. Raadsleden spreken over een collegiale sfeer, meer onderling vertrouwen en een manier van samenwerken waarin ruimte is voor overleg en afstemming.

Deze ontwikkeling wordt breed gewaardeerd en vormt een duidelijke breuk met eerdere perioden waarin verhoudingen onder druk stonden. De invoering van het raadsprogramma heeft hierin, volgens respondenten, een belangrijke rol gespeeld. Door gezamenlijk uitgangspunten te formuleren en minder nadruk te leggen op traditionele coalitie-oppositieverhoudingen, is een bredere betrokkenheid van de raad ontstaan.

Tegelijkertijd komt uit vrijwel alle interviews een tweede, meer kritische lijn naar voren. Los van de waardering voor de samenwerking, bestaat er een breed gedeeld gevoel dat het raadswerk onvoldoende leidt tot zichtbare resultaten. Raadsleden signaleren dat het tempo van besluitvorming en uitvoering achterblijft en dat plannen niet altijd tot concrete realisatie komen.

Raadsleden benoemen dat:

- besluitvorming traag verloopt;
- dossiers langdurig blijven liggen;
- en ambities onvoldoende worden omgezet in concrete uitvoering.

Zoals één van de raadsleden het treffend verwoordt:

“Er worden heel veel adviezen gevraagd en dat vertraagt.”

En een ander:

“Veel plannen, maar weinig concrete realisatie.”

Deze combinatie van een sterke relatiecultuur en een beperkte sturingskracht vormt een belangrijk kenmerk van deze raadsperiode. De raad functioneert goed in de samenwerking, maar minder nadrukkelijk in het maken van keuzes en het realiseren van voortgang.

In de interviews wordt daarbij door meerdere raadsleden gewezen op het ontbreken van politieke scherpste. Zij geven aan dat, wanneer verschillen tussen partijen minder expliciet worden gemaakt, dit kan leiden tot minder druk om knopen door te hakken.

“Het debat is wel wat doodgebloed.”

Tegelijkertijd laten de interviews zien dat er geen eenduidige verklaring is voor het beperkte tempo in besluitvorming en uitvoering. Waar sommige raadsleden het gebrek aan politieke scherpste als mogelijke factor benoemen, wijzen anderen op een combinatie van oorzaken, zoals het ontbreken van duidelijke prioritering, de inrichting van het besluitvormingsproces, de rolverdeling tussen raad en college en de complexiteit van dossiers en uitvoeringspraktijk. Ook factoren zoals langdurige procedures, beperkte capaciteit en een opeenstapeling van onderzoeken worden in dit verband genoemd. De uitdaging voor de komende periode ligt daarmee in het versterken van focus, richting en besluitvaardigheid, zonder de opgebouwde samenwerking te verliezen.

3. Bestuurscultuur en politieke dynamiek

De bestuurscultuur binnen de raad van Heeze-Leende heeft zich in de afgelopen periode zichtbaar in positieve zin ontwikkeld. Raadsleden ervaren meer wederzijds respect, een grotere bereidheid tot samenwerking en een cultuur waarin aanspreekbaarheid is toegenomen. Ook het werken met een raadsprogramma heeft volgens veel raadsleden bijgedragen aan deze ontwikkeling.

Tegelijkertijd laten de interviews zien dat binnen deze positieve bestuurscultuur verschillende ervaringen bestaan ten aanzien van de politieke dynamiek en het functioneren van het debat. Daarnaast wordt door een deel van de raadsleden gewezen op een onderstroom in de samenwerking, waarin verschillen niet altijd expliciet worden gemaakt.

In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op het raadsprogramma, de politieke scherpte en de samenwerking binnen de raad.

3.1 Raadsprogramma en politieke verhoudingen

Uit de interviews komt een overwegend positief beeld naar voren over het werken met een raadsprogramma. Veel raadsleden waarderen de gezamenlijke uitgangspunten en de bijdrage aan een stabiele en constructieve samenwerking binnen de raad. Het raadsprogramma wordt gezien als een werkvorm die past bij de huidige tijd, waarin minder nadruk ligt op traditionele coalitie-oppositieverhoudingen en meer op gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Tegelijkertijd bestaat er binnen de raad geen eenduidig beeld. Een deel van de raadsleden is kritisch en geeft aan dat het raadsprogramma kan leiden tot minder zichtbare politieke verschillen en een minder scherp debat. Ook wordt genoemd dat het programma in de praktijk soms onvoldoende richting geeft, doordat prioriteiten niet expliciet genoeg worden gemaakt of doordat onderwerpen buiten het programma minder aandacht krijgen.

De ervaringen laten zien dat het vraagstuk niet zozeer ligt in de keuze voor of tegen een raadsprogramma, maar in de wijze waarop het wordt vormgegeven en gebruikt. Met name het aanbrenge van duidelijke prioriteiten, het expliciet maken van politieke keuzes en het periodiek evalueren en bijstellen van het programma worden genoemd als belangrijke aandachtspunten voor de volgende raadsperiode.

3.2 Politieke scherppte en debat

De interviews laten zien dat raadsleden verschillend kijken naar de mate van politieke scherppte binnen de raad. Waar sommigen de huidige manier van samenwerken waarderen, geven anderen aan dat het debat minder scherp is geworden en dat politieke verschillen minder expliciet naar voren komen.

“Het verschil van inzicht wordt minder zichtbaar.”

Volgens een deel van de raadsleden leidt dit ertoe dat het maken van duidelijke keuzes en het aanbrenge van richting niet altijd vanzelfsprekend is.

Tegelijkertijd leggen andere raadsleden deze relatie minder expliciet en wijzen zij op andere factoren die van invloed zijn op het functioneren van de raad.

De interviews laten daarmee zien dat de relatie tussen samenwerking, politieke scherppte en besluitvorming niet eenduidig is. Wel wordt breed herkend dat een goed functionerende raad vraagt om een balans tussen samenwerking en het zichtbaar maken van inhoudelijke verschillen.

3.3 Samenwerking en onderstroom

De onderlinge samenwerking binnen de raad wordt door veel raadsleden als positief ervaren. Er is sprake van een collegiale sfeer, meer onderling vertrouwen en een grotere bereidheid om samen op te trekken. Deze ontwikkeling wordt gezien als een duidelijke verbetering ten opzichte van eerdere perioden.

Tegelijkertijd komt uit de interviews naar voren dat er onder deze positieve samenwerking ook een minder zichtbare laag aanwezig is. Verschillen in opvatting worden niet altijd expliciet gemaakt en een deel van het gesprek vindt plaats buiten de formele vergaderstructuren.

“Er is een onderstroom, er wordt niet altijd gezegd wat men echt vindt.”

Dit kan leiden tot onduidelijkheid over standpunten, een minder transparant proces en verschillen in informatiepositie tussen raadsleden. Met name de rol van informele overleggen en het presidium wordt in dit verband genoemd.

De interviews maken duidelijk dat een goed functionerende samenwerking niet alleen vraagt om onderling vertrouwen, maar ook om het expliciet maken van verschillen en het voeren van het gesprek daarover.

4. Werkwijze en vergaderstructuur

De inrichting van het vergaderstelsel wordt door raadsleden in de basis als logisch en werkbaar ervaren. De scheiding tussen voorbereidende en besluitvormende momenten biedt ruimte voor het stellen van vragen en het bestuderen van stukken.

Tegelijkertijd blijkt uit de interviews dat de werking van deze structuur in de praktijk niet altijd optimaal is. Met name de invulling van de voorbereidende fase roept vragen op. De RTG is primair ingericht als een plek voor technische vragen en informatieverzameling, maar in de praktijk blijkt de scheiding tussen technische en politieke bespreking moeilijk vol te houden.

“De scheiding tussen technische en politieke vragen werkt in de praktijk niet.”

Veel raadsleden geven aan behoefte te hebben aan een eerdere en meer inhoudelijke uitwisseling van standpunten. In de huidige werkwijze vindt deze uitwisseling vaak pas in de raadsvergadering plaats.

Dit leidt tot een aantal terugkerende knelpunten:

- het politieke debat concentreert zich in de raadsvergadering, waar de beschikbare tijd beperkt is;
- discussies worden in verschillende fases herhaald;
- standpunten worden pas laat gevormd, waardoor het debat minder goed kan worden opgebouwd.

Daarom pleiten meerdere raadsleden voor een andere invulling van de voorbereidende fase:

“Eerst echt met elkaar sparren voordat je besluit.”

Een eerdere en meer inhoudelijke uitwisseling maakt het mogelijk om standpunten te verkennen, samenwerking te zoeken en richting te geven aan het verdere proces.

Daarnaast wordt in de interviews gewezen op het gebruik van verschillende overlegvormen, zoals RIB's en werkgroepen. Met name RIB's worden niet altijd doelgericht of op het juiste moment ingezet. Werkgroepen worden door meerdere raadsleden juist genoemd als waardevolle vorm voor verdieping en gezamenlijke voorbereiding, mits de terugkoppeling naar de voltallige raad goed is georganiseerd.

De interviews laten zien dat de opgave niet zozeer ligt in het ontwikkelen van een geheel nieuw vergadermodel, maar in het bewuster en consistentier toepassen van het bestaande model, met duidelijke keuzes over waar en wanneer het politieke gesprek wordt gevoerd.

5. Rolopvatting en functioneren van raadsleden

De invulling van het raadslidmaatschap blijkt in de praktijk minder eenduidig dan op papier wordt verondersteld. Hoewel de drie kernrollen van de raad breed worden herkend, verschilt de manier waarop raadsleden deze rollen invullen aanzienlijk.

Met name voor nieuwe raadsleden is de rolopvatting in het begin onvoldoende duidelijk. Zij geven aan dat zij hun rol gaandeweg moeten ontdekken en daarbij vooral leren door ervaring.

“Ik snapte mijn rol onvoldoende.”

- Deze zoektocht wordt versterkt door:
- de complexiteit van dossiers;
- de hoeveelheid informatie;
- en de beperkte begeleiding in de beginfase.

In de praktijk blijkt dat de volksvertegenwoordigende rol vaak dominant is. Raadsleden hechten veel waarde aan contact met inwoners en het ophalen van signalen uit de samenleving.

Tegelijkertijd wordt in de interviews ook het belang van het algemeen belang benadrukt:

“Je zit er niet alleen voor wat inwoners vragen, maar voor het algemeen belang.”

De uitdaging ligt daarmee in het vinden van een balans tussen:

- responsiviteit richting inwoners;
- en het maken van afgewogen keuzes op basis van het bredere belang.

Daarnaast wordt de werkdruk van het raadslidmaatschap als aanzienlijk ervaren. Veel raadsleden besteden 20 tot 30 uur per week aan hun werkzaamheden, wat het combineren met werk en privé complex maakt.

Dit maakt het vermogen om te prioriteren essentieel:

“Choose your battles.”

Effectief functioneren als raadslid vraagt daarmee niet alleen om kennis en betrokkenheid, maar ook om focus en het maken van bewuste keuzes.

6. Informatievoorziening en ondersteuning

De informatievoorziening vormt een van de meest genoemde knelpunten in het functioneren van de raad. Raadsleden ervaren de hoeveelheid informatie als groot en de kwaliteit als wisselend. Het probleem zit niet in de beschikbaarheid, maar in de bruikbaarheid van informatie.

Raadsstukken worden vaak als te lang en te ambtelijk geformuleerd ervaren. De kern van voorstellen is niet altijd direct duidelijk en keuzemogelijkheden worden onvoldoende expliciet gemaakt. Dit bemoeilijkt het voeren van het politieke gesprek en het maken van afgewogen besluiten.

“Pas in hoofdstuk vijf staat wat je eigenlijk wil bereiken en vaak hebben we onvoldoende een idee waar we nu echt over mogen besluiten.”

Hierdoor ontstaat een situatie waarin raadsleden veel tijd besteden aan het doorgronden van stukken, zonder dat dit direct bijdraagt aan betere besluitvorming.

Dit belemmert met name de kaderstellende rol van de raad. Wanneer voorstellen onvoldoende inzicht geven in:

- alternatieven;
- consequenties;
- en keuzemogelijkheden,

wordt het voor de raad moeilijk om daadwerkelijk richting te geven.

Daarnaast wordt in de interviews gewezen op het belang van overzicht, samenhang en vindbaarheid van informatie. Raadsleden geven aan dat het niet altijd eenvoudig is om relevante informatie te vinden en dat de samenhang tussen stukken niet altijd duidelijk is. Dit hangt samen met zowel de inrichting van het informatiesysteem als met de wijze waarop informatie wordt aangeboden.

Het zoeken naar informatie kost hierdoor relatief veel tijd, wat het lastiger maakt om snel grip te krijgen op dossiers en de kern van besluitvorming te doorzien.

Instrumenten zoals de lange termijnagenda en de planning- en control cyclus worden daarnaast nog onvoldoende benut als sturingsinstrument, waardoor het overzicht en de samenhang beperkt blijven.

De griffie wordt over het algemeen positief beoordeeld en speelt een belangrijke rol in de ondersteuning van de raad. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat de rol en mogelijkheden van de griffie niet altijd volledig worden benut. Met name voor nieuwe raadsleden is niet altijd duidelijk waarvoor zij bij de griffie terecht kunnen.

“Ik wist niet goed waarvoor ik bij de griffie terecht kon.”

De opgave ligt daarmee op twee niveaus:

- het verbeteren van de kwaliteit en structuur van informatie;
- en het versterken van de zichtbaarheid en inzet van ondersteuning.

7. Inwerken en ontwikkeling van raadsleden

Uit de interviews komt duidelijk naar voren dat de start van het raadslidmaatschap voor veel raadsleden intensief en zoekend is. Met name nieuwe raadsleden geven aan dat zij hun rol, de werkwijze van de raad en de inhoud van dossiers grotendeels gaandeweg hebben moeten ontdekken.

“Ik snapte mijn rol onvoldoende.”

De eerste periode wordt door velen ervaren als een fase van “leren door doen”, waarin structuur en gerichte ondersteuning beperkt aanwezig zijn. Dit leidt tot onzekerheid, een inefficiënt gebruik van tijd en het risico dat raadsleden niet optimaal in hun rol functioneren.

Een belangrijk aandachtspunt is de kennis van de planning- en control cyclus. Meerdere raadsleden geven aan dat zij in de beginfase onvoldoende inzicht hadden in de financiële sturing en de betekenis van documenten zoals de begroting en jaarstukken. Juist deze kennis is essentieel voor het vervullen van de kaderstellende en controlerende rol.

Daarnaast wordt gewezen op het belang van praktische oriëntatie op het raadswerk. Nieuwe raadsleden hebben behoefte aan inzicht in:

- hoe besluitvorming daadwerkelijk verloopt;
- wat er van hen wordt verwacht in verschillende rollen;
- en hoe zij effectief kunnen omgaan met de hoeveelheid informatie en dossiers.

In de interviews wordt herhaaldelijk het belang van een buddy-systeem genoemd. Het koppelen van nieuwe raadsleden aan meer ervaren collega's kan bijdragen aan snellere inwerking, laagdrempelige ondersteuning en het delen van praktische kennis.

“Een buddy helpt meer dan alle informatie.”

Ook wordt benadrukt dat inwerken niet moet worden gezien als een eenmalige activiteit aan het begin van de raadsperiode, maar als een doorlopend proces. Thema's zoals financiën, regionale samenwerking en complexe beleidsdossiers vragen om periodieke verdieping gedurende de gehele raadsperiode.

De griffie speelt hierin een belangrijke rol. Van de griffie wordt verwacht dat zij niet alleen faciliteert, maar ook actief ondersteunt bij het inwerken en ontwikkelen van raadsleden. Tegelijkertijd blijkt dat de mogelijkheden van de griffie op dit punt nog niet altijd volledig worden benut.

De interviews laten zien dat een meer gestructureerde en doorlopende aanpak van inwerken en ontwikkeling kan bijdragen aan:

- een duidelijkere rolopvatting;
- een effectiever gebruik van tijd en inzet;
- en een sterker functioneren van de raad als geheel.

Het versterken van het inwerkprogramma vormt daarmee een belangrijke bouwsteen voor het functioneren van de raad in de komende raadsperiode.

8. Conclusies

De analyse van de interviews laat een consistent en samenhangend beeld zien van het functioneren van de gemeenteraad van Heeze-Leende in de periode 2022–2026. De verschillende bevindingen versterken elkaar en wijzen op een aantal onderliggende patronen.

8.1 Een sterke relatiecultuur, maar beperkte sturingskracht

De raad functioneert in belangrijke mate goed als samenwerkingsverband. Raadsleden ervaren de onderlinge verhoudingen als collegiaal, respectvol en constructief. Dit vormt een duidelijke verbetering ten opzichte van eerdere perioden.

Tegelijkertijd blijkt uit de interviews dat deze relatiegerichte bestuurscultuur ook aandachtspunten kent. Een deel van de raadsleden geeft aan dat de nadruk op samenwerking en consensusvorming samen kan gaan met minder zichtbare politieke scherpste. Verschillen worden minder expliciet gemaakt en het debat wordt door sommigen als minder richtinggevend ervaren.

Andere raadsleden leggen deze relatie minder direct, maar signaleren wel dat het stellen van prioriteiten, het maken van keuzes en de voortgang op dossiers onder druk staan.

De interviews laten daarmee zien dat, wanneer samenwerking niet gepaard gaat met voldoende scherpste en sturing, het risico bestaat dat besluitvorming vertraagt, dossiers blijven liggen en ambities minder zichtbaar worden gerealiseerd. De opgave voor de raad ligt daarmee in het versterken van de balans tussen samenwerking en resultaatgerichtheid.

8.2 Een gebrek aan prioritering leidt tot versnippering

Uit de interviews blijkt dat de raad werkt met een brede agenda, waarin veel onderwerpen tegelijkertijd aandacht vragen. Deze breedte wordt niet altijd vertaald naar duidelijke prioriteiten.

Het ontbreken van scherpe keuzes heeft als gevolg dat:

- de aandacht van de raad versnipperd raakt;
- dossiers naast elkaar blijven bestaan zonder duidelijke volgorde;
- en het college onvoldoende richting ervaart vanuit de raad.

Hierdoor ontstaat een situatie waarin veel onderwerpen “in beweging” zijn, maar weinig onderwerpen daadwerkelijk tot afronding komen.

De kern van dit probleem ligt niet in inzet of betrokkenheid, maar in het ontbreken van expliciete keuzes over wat eerst moet en wat later kan. Het raadsprogramma kan hierin een belangrijke functie vervullen, mits het meer op hoofdlijnen wordt vormgegeven, scherpere keuzes bevat en uitnodigt tot politiek debat over prioriteiten. Daarmee kan het bijdragen aan meer focus in de raadsagenda en aan het benoemen van een beperkt aantal speerpunten waarop de raad zichtbaar wil sturen.

8.3 Het politieke gesprek is onvoldoende ingebed in het proces

De huidige werkwijze van de raad is zo ingericht dat politieke meningsvorming in belangrijke mate plaatsvindt in de raadsvergadering. In de voorbereidende fase, met name in de RTG, ligt de nadruk op het stellen van technische vragen en het verzamelen van informatie.

In de praktijk blijkt deze scheiding niet effectief. Raadsleden geven aan dat zij behoefte hebben aan eerder inhoudelijk en politiek gesprek, juist om:

- standpunten te verkennen;
- samenwerking te zoeken;
- en richting te geven aan het proces.

Doordat dit gesprek nu pas laat plaatsvindt, ontstaat:

- herhaling van discussies;
- minder ruimte voor echte uitwisseling;
- standpunten worden pas laat gevormd, waardoor het debat minder goed kan worden opgebouwd.

Het politieke proces is daarmee onvoldoende logisch opgebouwd.

8.4 Informatievoorziening ondersteunt de raad onvoldoende in zijn rol

De informatiepositie van de raad is in formele zin goed: er is veel informatie beschikbaar.

Tegelijkertijd ervaren raadsleden dat deze informatie hen onvoldoende helpt om hun rol effectief te vervullen.

De kern van het probleem ligt niet in de hoeveelheid informatie, maar in de kwaliteit en structuur ervan. Raadsstukken:

- zijn vaak omvangrijk en ambtelijk geformuleerd;
- bevatten onvoldoende duidelijke keuzes;
- maken niet inzichtelijk waar de raad daadwerkelijk over gaat;
- en geven onvoldoende in één oogopslag inzicht in de kern van het voorstel, de keuzemogelijkheden en de gevolgen van besluitvorming.

Hierdoor wordt het voor raadsleden moeilijk om:

- op hoofdlijnen te sturen;
- prioriteiten te stellen;
- en het politieke gesprek te voeren.

Meer informatie leidt in deze situatie niet tot meer grip, maar juist tot minder overzicht.

8.5 Rolopvatting is onvoldoende expliciet, met name bij nieuwe raadsleden

De drie kernrollen van de raad — kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging — worden breed herkend, maar de invulling ervan is niet altijd duidelijk.

Met name nieuwe raadsleden geven aan dat zij hun rol gaandeweg moeten ontdekken. Daarbij leren zij vaak eerst wat hun rol níet is, voordat zij grip krijgen op wat hun rol wél inhoudt.

Het ontbreken van een duidelijke en gedeelde rolopvatting leidt tot:

- onzekerheid bij nieuwe raadsleden;
- inefficiënt gebruik van tijd en energie;
- en verschillen in verwachtingen binnen de raad.

Dit wordt versterkt door de hoge werkdruk en de complexiteit van dossiers.

8.6 De raad benut zijn instrumenten en positie nog onvoldoende

De raad beschikt over verschillende instrumenten om richting te geven en te controleren, zoals de planning- en control cyclus, de lange termijnagenda en verschillende overlegvormen.

Uit het onderzoek blijkt dat deze instrumenten nog onvoldoende worden benut als sturingsinstrument. De nadruk ligt vaak op proces en informatie, terwijl de potentie om te sturen op resultaat minder wordt benut.

Daarnaast geldt dat de positie van de raad in regionale samenwerkingen niet altijd actief wordt ingevuld. Hierdoor blijft invloed op deze dossiers beperkt.

8.7 Inwerken en ontwikkeling van raadsleden vragen om versterking

Uit de interviews blijkt dat het inwerken van nieuwe raadsleden momenteel grotendeels informeel en gaandeweg plaatsvindt. Gerichte begeleiding en structuur worden in de beginfase als beperkt ervaren. Daarbij komt naar voren dat het inwerken niet alleen een verantwoordelijkheid is van de griffie, maar ook nadrukkelijk van de fracties zelf. Juist binnen fracties vindt veel kennisoverdracht en ondersteuning plaats, bijvoorbeeld via 'portefeuille'verdeling en onderlinge begeleiding.

Om deze rol goed te kunnen vervullen, is het van belang dat duidelijk is welke kennis en vaardigheden van raadsleden worden verwacht en waar de belangrijkste ontwikkelbehoeften liggen.

Met name kennis van de planning- en control cyclus, inzicht in de werkwijze van de raad en praktische ondersteuning worden genoemd als belangrijke behoeften. Ook het belang van een buddy-systeem en doorlopende ontwikkeling gedurende de raadsperiode wordt benadrukt.

Een meer gestructureerde en doorlopende aanpak van inwerken en ontwikkeling kan bijdragen aan een duidelijkere rolopvatting en een effectiever functioneren van de raad als geheel.

9. Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen formuleert de rekenkamer de volgende aanbevelingen voor de nieuwe gemeenteraad.

9.1 Versterk focus en prioritering

Wat

Stel aan het begin van de raadsperiode een beperkt aantal duidelijke prioriteiten vast en bewaak deze actief.

Wie

Primair: gemeenteraad

Ondersteunend: griffie

Waarom is dit belangrijk

Gebrek aan prioritering leidt tot versnippering van aandacht, beperkte voortgang en minder zichtbare resultaten. Door duidelijke keuzes te maken ontstaat richting voor zowel de raad als het college en wordt de kans groter dat ambities daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Hoe

- Werk met 3–5 speerpunten
- Koppel deze aan de lange termijnagenda en P&C-cyclus
- Evalueer jaarlijks of prioriteiten nog actueel zijn of bijgesteld moeten worden

9.2 Organiseer het politieke gesprek eerder in het proces

Wat

Zorg dat politieke meningsvorming eerder plaatsvindt dan in de raadsvergadering.

Wie

Raad en griffie

Waarom is dit belangrijk

Wanneer politieke meningsvorming pas laat plaatsvindt, leidt dit tot minder inhoudelijke diepgang en minder effectieve besluitvorming. Het vroegtijdig verkennen van alternatieven, keuzes en standpunten draagt juist bij aan beter onderbouwde besluiten.

Hoe

- Gebruik RTG of aparte sessies voor politieke verkenning
- Plan expliciet momenten voor oordeelsvorming
- Stimuleer debat vóór besluitvorming

9.3 Versterk de kaderstellende rol

Wat

Geef vooraf richting aan beleid en besluitvorming.

Wie

Raad (primair), college (secundair)

Waarom is dit belangrijk

Zonder duidelijke kaders ontstaan vertraging en onduidelijkheid. De raad kan het college daardoor minder gericht sturen en zijn controlerende rol minder effectief vervullen.

Hoe

- Vraag om kaders vóór uitwerking
- Werk met richtinggevende uitspraken
- Vraag om alternatieven in voorstellen

9.4 Verbeter de vindbaarheid en bruikbaarheid van informatie

Wat

Stuur op toegankelijke, kortere, duidelijkere en meer keuzegerichte informatie.

Wie

College (aanlevering), raad (eisen stellen), griffie (bewaking)

Waarom is dit belangrijk

Het gaat niet om meer informatie, maar om gerichtere en beter toegankelijke informatie. Wanneer informatie moeilijk vindbaar, te omvangrijk of onvoldoende keuzegericht is, kost het raadsleden veel tijd om de kern te achterhalen. Dit belemmert het overzicht en maakt het moeilijker om richting te geven en afgewogen besluiten te nemen.

Hoe

- Werk met samenvattingen (max. 1 pagina)
- Maak keuzes en consequenties expliciet
- Gebruik uniforme formats als hulpmiddel voor structuur en herkenbaarheid, maar laat ruimte voor maatwerk en inhoudelijke scherpte (het gaat om de kwaliteit van de informatie, niet om het invullen van het format).
- Zorg voor logische structuur en vindbaarheid van stukken (bijv. via duidelijke indeling en consistente ontsluiting)

9.5 Investeer in inwerken en ontwikkeling van raadsleden

Wat

Ontwikkel een gestructureerd en doorlopend inwerkprogramma.

Wie

Raad en griffie

Waarom is dit belangrijk

Zonder gerichte inwerking hebben raadsleden onvoldoende grip op hun rol, de besluitvormingsprocessen en de financiële sturing (P&C-cyclus). Dit leidt tot onzekerheid, inefficiënt gebruik van tijd en een hogere ervaren werkdruk.

Hoe

- Besteed expliciet aandacht aan de P&C-cyclus in het inwerkprogramma
- Introduceer een buddy-systeem
- Organiseer periodieke verdiepingssessies, gekoppeld aan de raadsagenda en de momenten waarop onderwerpen spelen (bijvoorbeeld een verdiepingssessie P&C rond de begrotingsbehandeling in oktober/november en een sessie over verbonden partijen bij de zienswijzen op gemeenschappelijke regelingen in het voorjaar)

9.6 Maak expliciete afspraken over bestuurscultuur en debat

Wat

Bespreek en borg hoe samenwerking en politieke scherpte zich tot elkaar verhouden.

Wie

Raad, ondersteund door burgemeester en griffie

Waarom is dit belangrijk

Wanneer niet expliciet wordt gesproken over hoe met verschillen en debat wordt omgegaan, blijven standpunten soms impliciet en worden politieke verschillen minder zichtbaar. Dit kan leiden tot minder scherp debat en onduidelijkheid in besluitvorming.

Hoe

- Maak afspraken aan het begin van de periode
- Bespreek hoe verschillen worden benoemd
- Stimuleer openheid en aanspreekbaarheid
- Bespreek periodiek (bijvoorbeeld per kwartaal) hoe samenwerking en politieke scherpte in de praktijk functioneren, zodat signalen uit de onderstroom tijdig worden opgepakt

9.7 Versterk de ondersteuning van de raad

Wat

Benut de griffie actiever en zichtbaarder als ondersteuning van de raad.

Wie

Griffie (uitvoering), raad (sturing)

Waarom is dit belangrijk

De griffie wordt nog niet altijd optimaal benut, terwijl zij een cruciale rol speelt in het ondersteunen van raadsleden bij hun werkzaamheden. Wanneer deze ondersteuning onvoldoende zichtbaar of toegankelijk is, kost het raadsleden meer tijd om hun rol in te vullen, neemt de werkdruk toe en blijft de kwaliteit van voorbereiding en besluitvorming achter.

Hoe

- Maak rol en aanbod expliciet, ook vanuit de griffie
- Stimuleer proactieve ondersteuning vanuit de griffie
- Positioneer de griffie expliciet als bewaker van de kwaliteit van stukken en het besluitvormingsproces
- Zorg dat ondersteuning laagdrempelig toegankelijk is voor raadsleden

Nawoord

Dit rapport is bedoeld als overdrachtsdocument: een document dat de brug slaat tussen twee raadsperiodes.

De ervaringen uit de afgelopen periode laten zien dat het functioneren van een gemeenteraad niet alleen wordt bepaald door formele structuren en processen, maar juist ook door de manier waarop raadsleden hun rol invullen, samenwerken en keuzes maken.

De nieuwe raad start niet op nul. Zij bouwt voort op een periode waarin belangrijke stappen zijn gezet in de bestuurscultuur en samenwerking. Tegelijkertijd ligt er een duidelijke opgave om deze basis te versterken met meer scherpste, focus en sturing.

De lessen uit dit rapport bieden daarvoor concrete aanknopingspunten. Het is aan de nieuwe raad om deze lessen te vertalen naar de eigen werkwijze en ambities.

Tot slot wil de Rekenkamer haar waardering uitspreken voor de raadsleden en fractievertegenwoordigers die hebben deelgenomen aan dit onderzoek. De interviews zijn in een open en constructieve sfeer gevoerd. De bereidheid om ervaringen, inzichten en ook kritische reflecties te delen, heeft een waardevolle bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit rapport.

Het was voor de onderzoekers een plezier om deze gesprekken te voeren en op deze wijze een inkijk te krijgen in het functioneren van de raad in de praktijk.

Daarmee is dit rapport geen eindpunt, maar een beginpunt.

Bijlagen

Bijlage 1 – Onderzoeksopzet en methodiek

Startnotitie Rekenkameronderzoek

Overdracht van lessen aan de nieuwe gemeenteraad

1. Aanleiding en context

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 zal in de gemeente Heeze-Leende een (deels) nieuwe gemeenteraad aantreden. De afgelopen raadsperiode heeft opnieuw laten zien dat het raadswerk plaatsvindt in een context van toenemende complexiteit. Decentralisaties, regionale samenwerkingsverbanden, een hoge tijdsbelasting en een omvangrijke informatiestroom doen een groot beroep op raadsleden en fractieondersteuners.

De overgang naar een nieuwe raadsperiode is een belangrijk moment om expliciet stil te staan bij de vraag wat goed werkt in het raadsproces en waar structurele knelpunten worden ervaren. Eerdere rekenkameronderzoeken, waaronder het onderzoek van de Rekenkamer Heusden uit 2022, laten zien dat raadsleden waardevolle lessen kunnen formuleren voor hun opvolgers, met name waar het gaat om de spanning tussen hoofdlijnen en details, informatievoorziening en debat, en de ondersteuning van de raad.

De Rekenkamer Heeze-Leende wil met dit onderzoek bijdragen aan een zorgvuldige en lerende overdracht van kennis en ervaring van de huidige naar de nieuwe raad. Het onderzoek is nadrukkelijk toekomstgericht: het doel is niet alleen terugkijken, maar vooral het bieden van handelingsperspectief voor de nieuwe raadsperiode.

2. Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is het ophalen en duiden van lessen uit de ervaringen van raadsleden en fractievertegenwoordigers uit de afgelopen raadsperiode, met het oog op een effectieve start van de nieuwe gemeenteraad.

Maar wil ook kijken naar het raadsproces (informatievoorziening, debat en besluitvorming) en hoe dit nog meer afgestemd op de behoefte van de raad kan worden ingericht. Ook de ondersteuning door griffie en ambtelijke organisatie wordt meegenomen in de onderzoeksvragen.

Het onderzoek beoogt daarmee concrete aanknopingspunten te bieden voor verbetering, zonder een politiek-inhoudelijk oordeel te vellen.

3. Centrale onderzoeksvraag

Welke lessen uit de ervaringen van raadsleden en fractievertegenwoordigers uit de afgelopen raadsperiode zijn relevant voor een effectieve start en werkwijze van de nieuwe gemeenteraad van Heeze-Leende?

4. Deelvragen

A. Functioneren van de raad

- Hoe ervaren raadsleden en fractievertegenwoordigers de organisatie en werkwijze van de raad (vergaderstructuur, voorbereiding, debat en besluitvorming)?
- Waar ervaren zij spanningen tussen informatievoorziening en politieke meningsvorming, en tussen werken op hoofdlijnen en detailniveau?

B. Werkdruk en rolopvatting

- Hoe ervaren raadsleden de werkdruk en tijdsbesteding? En welke factoren dragen hier het meest aan bij?
- Hoe geven raadsleden invulling aan hun rollen van kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging, en waar ervaren zij onduidelijkheden of knelpunten?

C. Ondersteuning

- Hoe beoordelen raadsleden de bijdrage van griffie, rekenkamer, Raadstafel21, auditcommissie en ambtelijke organisatie?
- Welke vormen van ondersteuning dragen aantoonbaar bij aan beter functioneren van de raad?

D. Overdracht

- Welke lessen en aandachtspunten willen raadsleden meegeven aan hun opvolgers?
- Welke implicaties heeft dit voor het inwerkprogramma van de nieuwe raad?

5. Afbakening onderzoek

- Het onderzoek richt zich op ervaringen en percepties van raadsleden en fractievertegenwoordigers.
- Het betreft geen evaluatie van of vooruitblik op gemeentelijk beleid of politieke keuzes.
- Het onderzoek is geen evaluatie van individuele raadsleden, fracties of collegeleden.
- Er vindt geen vergelijkend onderzoek plaats met andere gemeenten.

6. Onderzoeksopzet en methode

Het onderzoek wordt uitgevoerd door middel van een digitale enquête onder raadsleden en fractievertegenwoordigers. De enquête bestaat uit een combinatie van gesloten en open vragen.

6.1 Aandacht voor Heeze-Leende-specifieke thema's

Naast algemene vragen over het functioneren van de raad, bevat de enquête gerichte vragen over een aantal thema's die in Heeze-Leende een belangrijke rol spelen in de inrichting en ondersteuning van het raadswerk. Het doel hiervan is niet om deze thema's inhoudelijk te evalueren, maar om inzicht te krijgen in hoe raadsleden deze hebben ervaren en welke lessen zij hierover willen meegeven aan hun opvolgers.

Onder andere de volgende thema's worden - waar passend - in de vragenlijst betrokken:

- het vergaderstelsel van de raad en diverse commissies (presidium, auditcommissie, werkgeverscommissie);
- informatievoorziening, planning en ondersteuning van de raad;
- regionale samenwerkingsverbanden (GRSA, MRE, etc.;
- Raadstafel21;

Daarnaast is in de enquête ruimte opgenomen voor raadsleden om andere, voor Heeze-Leende relevante onderwerpen te benoemen die volgens hen aandacht verdienen bij de start van de nieuwe raadsperiode.

6.2 Analyse

De analyse bestaat uit:

- het overzichtelijk samenvatten van de uitkomsten van de gesloten vragen;
- het ordenen en duiden van de antwoorden op open vragen, waarbij wordt gekeken naar terugkerende onderwerpen en lessen;
- waar dat nodig is om uitkomsten beter te begrijpen of te verdiepen, worden aanvullende gesprekken gehouden.

7. Resultaat en rapportage

Het onderzoek resulteert in:

- een beknopte rapportage met conclusies en aandachtspunten voor de nieuwe raad;
- illustratieve citaten (geanonimiseerd).
- een overzicht van expliciete lessen en adviezen voor gebruik in het inwerkprogramma.

De rapportage is bedoeld voor de nieuwe gemeenteraad, de griffie en - waar relevant - college en ambtelijke organisatie, met als doel het functioneren van de raad in de nieuwe raadsperiode te versterken. De rapportage wordt aangeboden aan de gemeenteraad en gedeeld met griffie en college.

Bijlage 2 – Interviewleidraad

Inleiding

Deze vragenlijst is bedoeld om ervaringen en lessen van raadsleden en fractievertegenwoordigers uit de raadsperiode 2022–2026 op te halen. De antwoorden worden gebruikt als input voor een overdrachtsdocument voor de nieuwe gemeenteraad. De focus ligt op reflectie op het raadsproces, de rolopvatting van de raad en specifieke werkwijzen in Heeze-Leende.

A. Algemene terugblik

Hoe kijkt u in algemene zin terug op de afgelopen raadsperiode?

Wat ging volgens u goed in het functioneren van de raad?

Wat waren structurele knelpunten of terugkerende frustraties?

Wat zou u een nieuw raadslid als eerste willen meegeven?

B. Het raadsprogramma

In hoeverre heeft het raadsprogramma richting gegeven aan het raadswerk?

Heeft het raadsprogramma bijgedragen aan gezamenlijke bestuurskracht?

Hoe heeft de raad het raadsprogramma gebruikt bij prioritering, kaderstelling en controle?

Wat zou aan de opzet of werking van het raadsprogramma verbeterd moeten worden?

Adviseert u de nieuwe raad om opnieuw met een raadsprogramma te werken? Zo ja, onder welke voorwaarden?

C. Roloopvatting van de raad

Hoe heeft de raad invulling gegeven aan de kaderstellende rol?

Hoe effectief was de controlerende rol van de raad?

Hoe kwam de volksvertegenwoordigende rol tot uiting?

Waar zat spanning tussen deze rollen?

D. Werkwijze en proces

Hoe ging de raad om met een eigen (strategische) agenda?

Wat is uw oordeel over het huidige vergadermodel (thema-avond, RTG, raadsvergadering)? Wat zou u hierin behouden en wat veranderen?

Welke ervaringen heeft de raad opgedaan met inwonersparticipatie en andere vormen van betrokkenheid, en wat zou u de nieuwe raad hierover willen meegeven?

Hoe ging de raad om met toenemende complexiteit van dossiers?

Hoe ervaart u de voortgaande regionalisering en de rol van de raad daarin?

Welke gemeenschappelijke regelingen verdienen volgens u prioriteit voor de nieuwe raad?

E. Rol van het Presidium

Hoe beoordeelt u de werking van het Presidium?

In hoeverre droeg het Presidium bij aan goede agendering, planning en procesbewaking?

Wat zou u het Presidium van de nieuwe raad willen meegeven?

F. Ondersteuning en randvoorwaarden

Hoe beoordeelt u de ondersteuning door de griffie?

Wat was helpend in informatievoorziening en wat niet?

Zijn er lessen vanuit de heisessie(s) die de nieuwe raad expliciet moet meenemen?

G. Overdracht aan de nieuwe raad

Wat moet de nieuwe raad vooral behouden?

Wat moet de nieuwe raad echt anders doen?

Welke aandachtspunten zijn belangrijk voor het inwerkprogramma?

Heeft u overige lessen, adviezen of leerervaringen voor uw opvolgers?

Bijlage 3 – geanonimiseerde interviews

In het kader van dit onderzoek zijn interviews afgenomen met (voormalige) raadsleden en fractievertegenwoordigers van de gemeente Heeze-Leende. Deze interviews vormen een belangrijke basis voor de bevindingen en conclusies in dit rapport.

De volledige interviewverslagen zijn geanonimiseerd uitgewerkt. Vanwege de omvang van deze verslagen en het belang van zorgvuldige omgang met de vertrouwelijkheid van de gesprekken, zijn deze niet integraal opgenomen in dit rapport.

De geanonimiseerde interviewverslagen zijn op aanvraag beschikbaar via de Rekenkamer A2-gemeenten.

Bij het beschikbaar stellen van deze verslagen wordt rekening gehouden met de vertrouwelijkheid van de gesprekken en de herleidbaarheid van uitspraken.

De Rekenkamer beoordeelt per verzoek in hoeverre verstrekking passend is binnen de kaders van zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid.